

"לדורות"**סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל
שאלון לרישום קורות ניצולת השואה**

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: פון	שם פרטי: ברטה
------------------	------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: כץ		בלועזית
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה: ברטה		בלועזית
עיר לידה: וישאו דה סוס	ארץ לידה: רומניה	בלועזית
שם פרטי של האב: מרדכי		שם פרטי ושם נעורים של האם: חיה זסל גנוט
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: רסקובה		ארץ המגורים: רומניה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה)		מקצוע לפני המלחמה: חבר בארגון או בתנועה:
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): רסקובה, רומניה		
במידה והיית בגטו, ציין את שמו: וישאו דה סוס		
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו: אושוויץ, טרנזישטט		
מקום השחרור: טרנזישטט		תאריך השחרור: 08.05.1945
במידה והיית במחנה עקורים, ציין את שמו		לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)? רסקובה
מקומות/מחנות בדרך לארץ:		שנת עליה: 1947
		שם האנייה (אם עלה בדרך הים): כנסת ישראל

<p>נא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה נא לכתוב בגוף ראשון</p>	<p>נא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה (ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון):</p>
	<p>נולדתי באוגוסט 1928 בווישאו דה סוס שברומניה למשפחה בת ארבעה אחיות. גדלתי במשפחה דתית, אבי עסק בחקלאות ואמי היתה עקרת בית.</p>
<p>נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה</p>	<p>נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה (ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביודנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אווקואציה למרכז ברית המועצות):</p>
<p>בשנת 1944 נכנסו הגרמנים לרומניה, היה זה בחג הפסח. שבוע לאחר מכן ריכזו את כל היהודים בבית הכנסת בעיר וסגרו את בתיהם. הועברנו לגטו למשך חמישה שבועות ולאחר מכן למחנה אושוויץ. עם הגיענו לאושוויץ הפרידו בין גברים לנשים ובין מבוגרים לצעירים. את האמהות והילדים רצחו עוד באותו הלילה. נותרתי עם אחותי. אבי שרד כשבועיים לאחר מכן ומאז נעלמו עקבותיו. במחנה ביקשו אנשים המעוניינים לצאת לעבודה, אני התנדבתי. יצאנו ברכבת אל לשלזיה שבגרמניה הצ'כית ושם שוכנו באורוות. עבדנו בחפירות לצורך הקמת מקלטים לצבא הגרמני. עבדתי במחנה עד לינואר 1945. הרוסים החלו להתקדם בגרמניה והגרמנים העבירו אותנו ממקום למקום. הלכנו כ- 20 ק"מ בכל יום, ללא מים ואוכל. רבים נפטרו במהלך הדרך ואנו נאלצנו לסדר את גופותיהם האחד על השני ולשבת עליהם במהלך הנסיעה ברכבת. הצבא הרוסי עצר את הרכב בה נסענו בצ'כיה, הגרמנים הורדו ממנה ואנו המשכנו עד למחנה טרנזישטט שם קיבלנו אוכל ומים.</p>	<p>בשנת 1944 נכנסו הגרמנים לרומניה, היה זה בחג הפסח. שבוע לאחר מכן ריכזו את כל היהודים בבית הכנסת בעיר וסגרו את בתיהם. הועברנו לגטו למשך חמישה שבועות ולאחר מכן למחנה אושוויץ. עם הגיענו לאושוויץ הפרידו בין גברים לנשים ובין מבוגרים לצעירים. את האמהות והילדים רצחו עוד באותו הלילה. נותרתי עם אחותי. אבי שרד כשבועיים לאחר מכן ומאז נעלמו עקבותיו. במחנה ביקשו אנשים המעוניינים לצאת לעבודה, אני התנדבתי. יצאנו ברכבת אל לשלזיה שבגרמניה הצ'כית ושם שוכנו באורוות. עבדנו בחפירות לצורך הקמת מקלטים לצבא הגרמני. עבדתי במחנה עד לינואר 1945. הרוסים החלו להתקדם בגרמניה והגרמנים העבירו אותנו ממקום למקום. הלכנו כ- 20 ק"מ בכל יום, ללא מים ואוכל. רבים נפטרו במהלך הדרך ואנו נאלצנו לסדר את גופותיהם האחד על השני ולשבת עליהם במהלך הנסיעה ברכבת. הצבא הרוסי עצר את הרכב בה נסענו בצ'כיה, הגרמנים הורדו ממנה ואנו המשכנו עד למחנה טרנזישטט שם קיבלנו אוכל ומים.</p>
<p>נא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ</p>	<p>נא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ (ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):</p> <p>עם תום המלחמה הועברתי עם אחותי ברכבת לרומניה. אל העיר חזרו צעירים ממקומות שונים, כל הבתים היו ריקים. נודע לנו שבקונסטנצה, עיר סמוכה, ישנה התארגנות לעלייה לארץ ישראל. עברנו ושהינו בעיר למשך כשנה בקבוצה של אגודת ישראל. יחד עם הקבוצה הועברנו ליוגוסלביה וכעבור חצי שנה עלינו לאונויה "כנסת ישראל" והפלגנו לנמל חיפה. האנגלים תפסו אותנו ונשלחנו לקפריסין שם שהינו כשישה חודשים נוספים עד עלייתנו ארצה בשנת 1947.</p>
<p>נא ספרי/ על חיך בארץ</p>	<p>נא ספרי/ על חיך בארץ (ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):</p>
<p>הגענו למחנה בית ליד שם שהינו במשך חודש. לאחר מכן עברתי עם אחותי לגבעת שמואל. הגענו לפת-תקווה שם התגוררה אחותי הבכורה שעלתה ארצה עוד בשנת 1935. עבדתי בקיבוץ גבעת השלושה בבית חרושת לחוטים. בשנת 1949 נישאתי ונולדו לנו שתי בנות. בעלי נפטר כעשר שנים לאחר מכן. בשנת 1967 נישאתי בשנית ועברתי להתגורר בניר גלים שבחיפה. כיום אני סבתא לחמישה נכדים.</p>	<p>הגענו למחנה בית ליד שם שהינו במשך חודש. לאחר מכן עברתי עם אחותי לגבעת שמואל. הגענו לפת-תקווה שם התגוררה אחותי הבכורה שעלתה ארצה עוד בשנת 1935. עבדתי בקיבוץ גבעת השלושה בבית חרושת לחוטים. בשנת 1949 נישאתי ונולדו לנו שתי בנות. בעלי נפטר כעשר שנים לאחר מכן. בשנת 1967 נישאתי בשנית ועברתי להתגורר בניר גלים שבחיפה. כיום אני סבתא לחמישה נכדים.</p>

חיפה. מרץ 2009

עריכה: עדי מלכא